

Turneringsdommerkursus, Turneringssystemer, Bilag

Rundelægningseksempel Senior DM 2022 +50

Efterfølgende eksempel viser en rundelægningsopgave i praksis, hvor begreberne pointforskel (SD og PSD) samt en sammenlagt sidste pointgruppe (CLB) anvendes.

Der spillede 7 runder og der deltog 10 spillere. Lodtrækningen gav, at spiller 1 fik hvid i første runde.

50+														Direkte link		
#	Navn	Rating	Fide rat.	1	2	3	4	5	6	7	Po	PI	We	Rn	Eo	En
1	GM Henrik Danielsen Køge Skakklub	2525	2523	⁸ ₁	⁴ ₁	² ₁	³ ₁	⁷ ₁	⁸ ₁	⁹ ₁	7	1	6,8	2527	6,34	2530
2	FM Sandi Stojanovski 7. Hovedkreds	2195	2232	⁷ ₁	³ ₁	¹ ₀	⁵ ₁	⁸ ₁	⁴ ₁	⁶ ₁	6	2	5,6	2203	5,30	2246
3	Richard Lijja Skørping Skakklub	2112	2166	⁸ ₁	² ₀	⁶ ₁	¹ ₀	¹⁰ ₁	⁹ ₁	⁷ ₁	5	3	5,4	2104	5,12	2164
4	Søren Thomsen Aars Skakklub	1833	1894	⁹ ₁	¹ ₀	⁷ ₀	¹⁰ ₁	⁶ ₁	² ₀	⁵ ₁	4	4	4,65	1814	4,65	1881
5	Bo Munksgaard Præstø Skakklub	1593	1657	¹⁰ ₁	⁶ ₀	⁸ ₀	² ₀	⁹ ₁	⁷ _½	⁴ ₀	2½	8	4,1	1521	4,10	1625
6	Per Thomsen Aalborg Skakforening af 1889	1509	1549	¹ ₀	⁵ ₁	³ ₀	⁹ ₁	⁴ ₀	¹⁰ ₁	² ₀	3	6	2,2	1545	2,39	1573
7	Kim Pors Aalborg Skakforening af 1889	1459	1492	² ₀	¹⁰ ₁	⁴ ₁	⁸ _½	¹ ₀	⁵ _½	³ ₀	3	5	1,85	1511	1,86	1515
8	Erik Pilgaard Aulum Skakklub	1383	1552	³ ₀	⁹ ₁	⁵ ₁	⁷ _½	² ₀	¹ ₀	¹⁰ ₀	2½	7	2,05	1403	2,87	1545
9	David Hartund Dansk Skak Akademi	1253	1310	⁴ ₀	⁸ ₀	¹⁰ ₁	⁶ ₀	⁵ ₀	³ ₀	¹ ₀	1	9	1,2	1244	1,39	1302
10	Vibeke Grue Skanderborg Skakklub	1213	1204	⁵ ₀	⁷ ₀	⁹ ₀	⁴ ₀	³ ₀	⁶ ₀	⁸ ₁	1	10	1,15	1206	0,98	1204

Hvis man vil køre eksemplet igennem, vil det være en god ide, at bruge nogle rundekort, så man selv kan flytte rundt på dem for at få et indtryk af, hvordan rundelægningen kan foregå.

I første runde vinder alle 5 topspillere, og rundelægningen til runde 2 er forholdsvis enkel:

- De 5 spillere med 1 point deles i S1 og S2. Farverne passer ikke, så der flyttes rundt på S2, så rækkefølgen bliver 4-3-5, og parringen 4-1 og 2-3, 5 flyder ned.
- Spiller 5 er i S1 og resten af 0 point gruppen er i S2. Farverne passer i øverste parring: 6-5.
- De resterende 4 spillere deles i S1 og S2. Igen passer farverne ikke, så der må flyttes rundt på spillerne i S2. Parringerne bliver 10-7 og 8-9.

Efter runde 2 er stillingen den, at to spillere har 2 point, seks har 1 og to har 0.

- De to spillere med 2 point mødes: 1-2.
- De 6 spillere med 1 point deles i S1 (3-4-5) og S2 (6-7-8). Farverne passer lige over: 3-6, 7-4, 5-8.
- De to spillere med 0 point skal mødes og farverne passer: 9-10.

Efter runde 3 er der en spiller med 3 point – han flyder ned til 2 point gruppen, der består af 4 spillere. Spiller 1 er i S1 og resten i S2.

Nr. 1 kan ikke møde nr. 2 - de har mødtes før. Næste i rækken er 3 - passer ikke med farven, men det er den første løsning, der er lovlig.

Restgruppen: 2 har mødt 7, og 2-8 passer ikke med farven. En ombytning mellem S1 og S2 (2 og 7 byttes) giver 7 mod 8 og 2 flyder ned. Det giver ialt i hele gruppen én præference, der ikke opfyldes.

Man skal så fortsætte med et nyt forsøg: 1 mod 8 (1 mod 7 går jo ikke - de har mødtes). Restgruppen: 2 har mødt både 3 og 7, så det bliver 3 mod 7 og 2 ned. Denne løsning giver også 1 forkert farve, men den kommer senere i sekvensen, så derfor vælges den ikke. Altså 3-1, 8-7 og 2 nedflyder.

2 flyder ned, og 2-4 er en mulighed, men giver en farvefejl. Bedste farvemæssige løsning af de 3 overskydende ville være 6-9 og 5 ned (han var også nedflyder for 2 runder siden).

Ved at prøve med 2 mod 5 (der passer med farven) får vi 6 mod 9 (der også passer med farven) og 4 der flyder ned. Denne løsning er altså den bedste (den er faktisk perfekt, dvs. den overtræder ingen kriterier). Altså 2-5 og 6-9. Sidste par er 4-10 (højst rangerende får sin præference opfyldt).

Efter runde 4:

Nr 1 er i en gruppe for sig selv – det er nr. 2 også. De har mødt hinanden, altså flyder de ned til 2,5 point gruppen. Farverne passer ikke fuldstændig, men den bedste løsning: 1-7 og 8-2.

Så kommer vi til 2 points gruppen. Her har vi til at begynde med nr. 3 i S1 og 4-6 i S2. 4-3 med 6, der flyder ned ser ok ud, men da 6 ikke kan parres med nogen af spillerne i den underliggende gruppe, skal vi se om vi kan finde en bedre løsning. Det bliver så spiller 3, der rykker ned, og 6 og 4 mødes. Da alle tre spillere har sort som præference, vil der altid blive overtrådt en farvepræference.

Når man skal sammenligne de to mulige løsninger (med hver sin nedflyder) med hinanden, skal man se på antal mulige parringer og pointdifferencen i den gruppe, de flyder ned til (kriterium C7) - og man ser kun på denne næste gruppe.

Pointdifferencen er for parrede spillere bare forskellen i point mellem de to spillere. Men man skal også tage eventuelle nedflydere med i betragtning, og da sætter man dem til at møde en fiktiv spiller med 1 point mindre end det pointtal som gruppens oprindelige spillere har. Her drejer det sig om 1 point gruppen, så en nedflyder skal altså sættes til at møde en spiller med 0p.

Den første løsning, vi fandt, var at rykke 6 ned, men vi kan se, at han ikke kan parres med nogen af spillerne i den oprindelige gruppe, og vil altså flyde videre ned og møde en fiktiv spiller med 0 point, pointdifferencen er altså 2.

Dansk Skak Unions Dommeruddannelse

dommerkursus@skak.dk eller skakdommerkursus@gmail.com

Vagn Lauritzen 74744303 21482043

DANSK SKAK UNION

Med 3 som nedflyder, regner man med at han bliver parret med 5 og 9 flyder ned (da ser man endnu ikke på at 9 ikke kan parres i den næste gruppe - så langt skal man ikke se frem) - det giver en pointdifference på 1 og er altså bedre end den først fundne parring.

Løsning altså 6-4 og 3 flyder ned til 1 point gruppen.

Ved parringen af 1 point gruppen (med 3 som nedflyder), viser det sig så, at den kun kan løses ved at rykke spiller 3 endnu en tak ned, så det bliver løsningen. Parringen altså: 5-9. Nr 3 flyder ned til 0 point gruppen: 10-3.

Efter 5. runde:

Nr 1 er alene i sin gruppe (5p) og flyder ned til den enlige spiller i 4 p. gruppen (nr 2). De har jo mødtes før, altså flyder de begge ned til 3 points gruppen: 1 og 2 er i S1, og 3 og 4 i S2. 1 har mødt dem alle, men 2 kan godt møde 4, og da alle udover 1 har hvid som præference, er dette den bedste løsning; altså 2-4; 1 og 3 flyder ned til 2,5 point gruppen.

Denne gruppe går op: 1-8 og 7-3. Da dette (endnu) ikke er den næstsidste gruppe, gælder C4 (vælg nedflydere, så runden går op) ikke, men derimod C5 (lav så mange par som muligt).

Vi går videre til 2 p gruppen, der ikke går op (den består af 2 spiller, der har mødtes før). De flyder altså ned til 1 p. gruppen, som de heller ikke kan parres med, altså alle tre ned til 0 points gruppen. Så er det, vi finder ud af at det ikke går op - der kan ikke findes en gyldig parring af de 4.

Så bruges bestemmelsen om "special collapsed scoregroup" og "collapsed last bracket" – på dansk kunne det kaldes sammenlagte pointgrupper.

I nogenlunde kortform lyder den:

Hvis man finder ud af, at der med alle de resterende spillere inklusive nedflyderne fra den senest parrede gruppe ikke kan findes en gyldig parring, så:

- Den senest parrede gruppe benævnes nu den næstsidste gruppe (PPB . penultimate pairing bracket).
- Pointtallet for de oprindelige spillere i gruppen kaldes "sammenlægnings" score (collapsing score)
- Alle spillere med et lavere pointtal end dette sammenlægningstal udgør en "speciel sammenlagt pointgruppe" (special collapsed scoregroup).
- Man går derefter videre med parringsprocessen, idet man laver en ny parring af den senest parrede gruppe, der jo nu er den næstsidste (PPB), og derfor skal man nu finde et sæt flydere, der tillader at de resterende spillere kan parres.

Hvis der i forvejen er en eller flere nedflydere, må man først finde ud af om man ved at vælge andre flydere, men samme antal, kan få runden til at gå op. Hvis dette ikke lykkes, eller der ikke er nedflydere i forvejen, må man lave færre parringer i gruppen. Det er vi nødt til her.

Dansk Skak Unions Dommeruddannelse

dommerkursus@skak.dk eller skakdommerkursus@gmail.com

Vagn Lauritzen 74744303 21482043

DANSK SKAK UNION

Der er to par, og vi skal altså vælge et af dem. Da skal vi se på hvilken løsning, der opfylder kriteriet om pointdifference i parringerne bedst (C6) og her skal vi huske at nedflydere regnes til at møde en modstander med et pointtal der er 1 lavere end de oprindelige spillere i den gruppe de kommer fra. Her er det 2,5 point gruppen, der lægges, altså regnes nedflydere at møde en spiller med 1,5 point.

Hvis vi bibeholder 1-8 og lader 3 og 7 flyde ned, vil pointdifferenceerne være 2,5 (for 1-8), 1,5 (for 3 som flyder ned) og 1 (for 2,5 som flyder ned).

Hvis vi bibeholder 3-7 og lader 1 og 8 flyde ned vil pointdifferenceerne være 3,5 (for 1 som flyder ned), 1 (for 8 som flyder ned) og 0,5 for parret 7-3.

Man ser på den højeste pointdifference og den parring med den laveste af disse er den bedste. Her altså at vi bibeholder 1-8 og lader 3 og 7 flyde ned. Det er jo også naturligt at lade den højest placerede få en modstander med så høj score som muligt.

Vi har så nu 2 spillere, der flyder ned og udgør S1 i den sidste gruppe (i rækkefølge 3-7), der kaldes CLB (collapsed last bracket). S2 udgøres af de resterende spillere (rækkefølge 5-6-9-10), og så lægges runden helt som normalt. Man ser ret hurtigt, at 10 kun kan møde 6, så vi skal altså have parret 3 og 7 med 5 og 9. 3-5 er ok, men 7 og 9 har begge absolut præference for hvid, altså må man flytte lidt mere rundt: 9-3 og 7-5, sidste par er så 10-6.

Efter 6. runde:

Efterhånden er der mange små pointgrupper.

Pointgruppen med 6 point består af en spiller, der flyder ned til gruppen med 5, der også kun har en spiller, og de kan ikke mødes. De flyder ned til den enlige spiller med 4 point, som de også begge har mødt. Alle tre udgør nu S1 i 3 point gruppen, der også har tre oprindelige spillere, som altså udgør S2.

Nr 1 har mødt alle de andre 5, og da de andre to par i den første opstilling passer fint med farve, og så godt som det nu kan lade sig gøre med flyderstatus, er det den løsning, der vælges: 6-2, 3-7 og 1 og 4 flyder ned til 2,5 point gruppen. Den ser ud til at gå op 5-1 og 4-8 (det er ikke den næstsidste gruppe, så vi skal ikke se på C4 (endnu)).

Men selvfølgelig kan de sidste to ikke parres, altså må vi igen lave en sammenlagt gruppe, og bryde den nu næstsidste op for at finde nogle flydere, der kan få det til at gå op. Det nytter ikke kun at lave to nedflydere, det slår ikke til, alle 4 må ned, så vi nu står med 6 spillere i den sidste gruppe. Den eneste kombination, der går op, er 9-1, 4-5, 8-10.

Man kan godt argumentere for at 5-1, 6-2, 3-4, 8-10 og 9-7 er lige så god eller måske endog bedre, i hvert fald når man ser på det samlet for alle spillere, men det er ikke den løsning man finder frem til ved at følge den foreskrevne rækkefølge i parringsprocessen.